N°. 30 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Zondag en Maandag 4 en 5 Februarij.

Frankrijk.

Parijs, den 31sten januarij.

De kamer van gedeputeerden heeft heden beraadslaagd over een ontwerp betreffende den afstand van eenig terrein, door de stad Parijs te doen aan den staat, om hetzelve bij het hotel der invaliden te trekken; alsmede over een ontwerp, om aan het land van het wapenarsenaal van St. Etienne te doen overgaan. Het eerste ontwerp werd met bijna eenparige stemmen aangenomen.

Bij de pairs heeft de heer *Gamaris* heden rapport over het ontwerp betreffende de wraakoefening uitgebragt, de discussie daarvan werd op maandag bepaald. In deze zitting werd ook door den heer *Ph. de Ségur* de lofrede op wijlen den markies *Latour Maubourg* uitgesproken.

— Onlangs werd gemeld dat de heer *Vicente Arnao* den nieuwen spaanschen gezant, markies *d'Espeja*, in deszelfs diplomatieke betrekking, uit hoofde zijner ongeoefendheid in de staatszaken, als raadsman zou bijstaan; thans vernoemt men dat de heer *Arnao* nog alzo spoedig niet herwaarts zal komen, maar gedurende de eerstvolgende maanden te Bajonne verblijven. De heer *Arnao* was sedert jaren de advokaat en gelastigde geweest van de noordelijke spaansche gewesten, waar de zetel van het oproer thans gevestigd is, en had er nog een' grooten invloed. Uit dien hoofde had het bestuur te Madrid hem de opdragt gegeven, om in 't geheim met de aanzienlijksten uit die gewesten in onderhandeling te treden en hun namens het Madridsch gouvernement de toezegging te doen van het behoud hunner privilegien en voorregten, mits zij in het vervolg zich onthielden de zaak van den *Carlos* te ondersteunen. Hoeveel vertrouwen en invloed de heer *Arnao* hebben mag, twijfelt men zeer, dat hij in 't minste in zijne pogingen slagen zal. Mogelijk had zulks in den beginne meerdere vrucht gehad, wanneer men namelijk begonnen was met de bewoners der spaansche noordelijke gewesten van hunne voorregten te berooven.

— Van wege het huis *Rothschild* is heden morgen een koerier naar Madrid gezonden. Volgens een der bladen, den *Messager*, zou het genoemde huis aan den heer *Toreno* de grondslagen eener nieuwe overeenkomst, waarnaar hetzelve zou kunnen besluiten tot eene financiele operatie met het spaansch gouvernement, overgezonden hebben. De vernieuwing der verpachting van de mijnen van Almaden stond daarbij op den voorgrond.

— De verkiezing van den heer *Lafitte* in het 6de arrondissement van Parijs voor het lidmaatschap in de kamer van afgevaardigden, wordt gezegd zoo goed als verzekerd te zijn. Een zestigtal kiezers heeft zich bij hem vervoegd, om hem de voorwaarde waarop zij hem hun mandaat wilden toevertrouwen, kenbaar te maken; de heer *Lafitte* gaf te kennen dat hunne gevoelens volmaakt met de zijne strookten.

— Het berigt van den brand in het kasteel van den Prins *Alexander* van Wurtemberg heeft onder de leden van het koninklijk gezin zigtbaarlijk veel ongerustheid verwekt, tot men vernam, dat de Prinses *Marie* daarbij aan geen gevaar was blootgesteld geweest.

— Gisteren heeft het personeel van den Italiaanschen schouwburg in de zaal *Ventadour* zijne eerste voorstelling na den brand van het *Théâtre Italien* gegeven. Het opgevoerde stuk was *de Puritani*.

— Eergisteren heeft de koning den prins *van Musignano*, zoon van *Lodewijk Bonaparte*, in bijzonder gehoor ontvangen.

— De prins van Capua en zijne echtgenoote bevinden zich sedert eenige dagen weder in deze hoofdstad.

— In een bijzonderen brief uit Madrid wordt verzekerd, dat de graaf *Ofalia* eerlang de reis naar herwaarts zou ondernemen, en wellig ook zich naar Londen zou begeven, om de belangen van de koningin *Isabella* bij de hoven van Frankrijk en Engeland te bepleiten. Volgens de Madridsche dagbladen van den 25sten geloofde men algemeen te Madrid dat er weder eene ministeriele verandering op handen was; alhoewel zulks steeds van den ministerialen kant werd tegengesproken.

In de zitting der gedeputeerden van den 28sten heeft over een voorstel van den heer *Gomez Acebo* gesproken, tot wettelijke bepalingen verlangde, voor het geval dat eene stad of gewest in staat van beleg werd gesteld.

In den senaat had een verzoek van de handel-junta te Cadix, om de spoedige vaststelling van een handels-tarief, aanleiding tot discussie gegeven. De minister had verklaard, dat hij zich ijverig met een reglement op de douanen bezig hield, maar dat men zich ten deze niet overhaasten moest, om niet met naburige volken, onder anderen met Frankrijk, in onmin te geraken.

Van de spaansche grenzen worden heden geene berigten medegedeeld.

— De noodzakelijkheid waarin de speculanten die in den loop der maand verkocht hebben om den koers te drukken, zich bevonden om weder in te koopen, bragt heden in de binnenlandsche fondsen eene rijzing te weeg; hovendien verhaalde men, dat de heeren *Foulé* en *Gouin* voor het oogenblik afgezien hadden om hun ontwerp van remboursement bij de kamer in te dienen. De notering was heden (31 *januari*) 5 pCt. 109,90; 5 pCt. 79,65 Nap. r. 63,70; Sp. Arduin 19½; Portugal 18¼ Rom. L. 101½.

Duitschland.

Frankfort, den 31sten Januarij.

In een schrijven uit Berlijn aan de *Allgemeine Augsburger Zeitung* wordt bewerd dat het schorsen der questie omtrent het Grunenwald hoofdzakelijk aan de bemoeijingen van het Pruissische kabinet bij koning *Willem* te danken was, en gezegd dat men in Pruissen dit twistpunt geheel in het voordeel der Nederlandsche regering beschouwde. » Overtuigd van de regtvaardigheid zijner zaak, heeft het Haagsche kabinet," dus leest men in het genoemde schrijven, » zich naar de wenschen der tot hetzelve bevriende hoven geschikt, om namelijk de tijds-omstandigheden in aanmerking te nemen, en van den tijd eene volledige erkenning en verkrijging van zijn regt af te wachten."

— De luitenant-generaal *von Berger*, Hanoversch gezant bij het Pruissische kabinet, die pas sedert kort deze waardigheid bekleedt, en niet dan met veel moeite door Koning *Ernst August* tot het verlaten van zijn ambteloos leven bewogen was geworden, heeft dezer dagen, het huis van den pruissischen geheim staats en kabinetsminister *von Lottum* verlatende, eene dubbele beenbreuk bekomen en zijnen voet verstuikt. Deze 70jarige krijgsman moet zich bij dit ongeval zeer kordaat hebben gehouden en dit de geneesheeren in den beginne omtrent zijnen toestand misleid hebben. Thans vanhoopt men aan zijn behoud.

— Z. K. H. de Kroonprins van Hanover, Prins *George*, was, volgens berigten uit Hanover van den 25sten januarij, gedenkelijk ongesteld; bij de uiterst zwakke gesondheid van dien beminden jongeling vorst, was men niet zonder bedenkelijkheid voor zijn leven.

Nopens het bezetten der ledig geworden hoogleeraarsplaatsen aan de Gottingsche Hoogeschool vernam men nog niets bepaalds. Ten einde Göttingen eenigsins schadeloos te stellen voor de ongenaamheden aan hetzelve door het voorgevallene met de hoogleeraren berekkend, zal de krijgskundige school van Hanover naar de genoemde akademiestad worden verplaatst, een maatregel die zeer doelmatig wordt geacht. Göttingen zal ook onder die zaken behooren die hun garnizoen zullen behouden. Lingen, bestemd voor de opbouwing eener kazerne, niet lang geleden, 88,000 daalders opgaf, zal het echter ontnomen worden.

— Uit Munster schrijft men, dat men aldaar nog altijds zeer vervuld was van den onaangenamen indruk der kerkelijke zaak en van de vrees voor eene toenemende spanning ten gevolge van het intrekken door de bisschoppen van Munster en Paderborn, hunner verklaringen omtrent de gemengde huwelijken, dat men aldaar geen den minsten lust gevoelde om aanstalten voor de gewonden karnevals-feesten te maken, terwijl men in Keulen zich reeds

daarmede reeds ijverig bezig hield. — Het was niet te ontkennen, schrijft men uit de genoemde stad, dat deze ongelukkige aangelegenheid een ongunstigen invloed op het gezellig verkeer uitoefende, maar toch was het er verre van daan, dat, zoo als door een zuiddnitsch blad gemeld was, de protestanten te Munster en elders aan den Rijnkant, uit de bijzondere gezelschappen enkel om hunne geloofsbelijdenis zouden uitgesloten worden. — Volgens de berigten uit Minden, was er nog geene verandering in de levenswijze en in de blijkbare stemming des aartsbisschops van Keulen gekomen; terwijl verzekerd wordt, dat zijne vrienden zich niet lieten afschrikken door de vruchteloosheid hunner pogingen bij het pruissische hof om de aanklagt van hoog verraad tegen den aartsbisschop in een duidelijker licht gesteld te zien, maar bij die pogingen volhardden.

In een schrijven van den Rijnkant wordt verzekerd dat er volstrekt geen sprake zoude zijn van eene bemiddeling der Keulsche zaak door tusschenkomst van eenig (oostenrijksch of fransch) hof; en dat de Heilige Vader nog volstrekt niet op het schrijven des Keulschen domkapittels zou geantwoord hebben. — Brieven uit Berlijn geschreven van latere dagteekening blijven beweren dat eene erkenning door het pausselijk bestuur van de jongste handelingen des domkapittels geschied zou zijn.

— Men vernoemt dat bij het ontstaan van den brand in het paleis te Gotha, de prinses *Maria*, gemalin van den hertog van Wurtemberg, in négligé de vlugt heeft moeten nemen in een naburig huis; thans bevindt zij zich met haren gemaal op het residentie-paleis Friedenstein.

— Te Stuttgart is den 30sten januarij brand ontstaan in het bekende fraaije etablissement van den heer *J. G. Cotta*; door spoedig aangebragte hulp en door eene volslagene windstilte, is men de vlammen dadelijk meester geworden, hebbende dezelve slechts een deel van het dak der lettergieterij vernield.

— De hertog *Maximiliaan* van Beijeren is, na eene bezwaarlijke reis, vooral door Tyrol, door de slechtheid der wegen en de guurheid des saizoens, die zelfs bij de nadering van de zuidelijker streken geene verzachting aanbood, den 25sten Januarij te Verona aangekomen.

— Uit dankerkentenis voor de herstelling van den aartshertog Palatijn van zijne in het vorige jaar doorgestane zware ziekte, hebben de ingezetenen van Pesth het ontwerp gevormd om aldaar een weeshuis te stichten, hetwelk den naam van den aartshertog zal voeren, en waarin alle weezen zonder onderscheid van geloofsbelijdenis, zullen worden opgenomen.

— Uit Weenen meldt men dat, uit hoofde van de menigvuldig gevallen sneeuw, de posten uit Konstantinopel en Italie zeer achterlijk waren.

— Uit Bucharest schrijft men van den 28sten December dat de tusschen het fransche konsulaat en de moldavische regering ontstane moeijelijkheden, tot tevredenheid van beide partijen, vereffend waren, en de fransche konsul, de markies *de Chateau-Giron*, zijne functien weder uitoefende.

— Te Weenen waren den 26sten dezer genoteerd: 5 pCt. Met. 106¾; 4 pCt. 101, 3 pCt. 80, Bankact. 1404.

Nederlanden.

Breda, den 3den Februarij.

Heden is alhier het lijk van den Hoog Edel Gestrengen Heer Jonkheer *H. E. de Boer*, Kolonel van den Generalen Staf, op het kerkhof van het naburige Ginneken, ter aarde besteld met al de eerbewijzen, waarop de rang des overledenen en het Ridderkruis der Militaire Willems-orde regt gaven. Des morgens ten tien ure kondigde een salvo van geweervuur aan, dat het lijk werd uitgedragen, hetgeen geschiedde door 12 onder-officieren van de infanterie, artillerie en Bredasche schutterij. De trein werd gevormd door het hoofd-garnizoen dezer vesting, waaronder vijf detachementen om te voeten, gekommandeerd door den heer kolonel *Nandasher*. De lijkkoets werd voorafgegaan door het korps muzikanten der vijfde afdeeling, welk een fraai treurmuzijk deed hooren. De slippen van het doodkleed werden gedragen door de Hoog Edel Gestrenge Heeren Generaal-Majoors *Vertholen*, *Fauvage*, Graaf *van Bylandt* en kolonel *van der Wijck*. Achter het lijk volgden vijf koetsen, waarin zich bevonden, in de eerste koets: de zoon en schoonzoon van den overledene, benevens Zijne Excellentie de Luitenant-Generaal *van Geen*; en de heer Majoor *Weber* van het regiment lanciers n°. 10; in de tweede: de Eerste Luitenant-Adjudant *van Dinter* en de heeren burgemeester *de Roy*, Mr. *C. Pels Rijcken* en *D. H. Clemens*; in de derde: de Kolonel, Chef van den Generalen Staf *Nepveu*, de Kolonel der Artillerie *van Winter*, de Luitenant-Kolonel, eerste Kommandant der Militaire Akademie *Seelig*, en de Hoogleeraar *Bosscha*; in de vierde: de Kolonel *Mathon*, kommanderende de 12 afd., de Luitenant-Kolonel der Artillerie *Steenbergh*, de Majoor van den Staf *Petit*, en de Majoor bij de 5de Afd. *Behr*; in de vijfde: de Majoor tweede Kommandant der Militaire Akademie *Delprat*, de Chirurgijn-Majoors *Naegeli* en *Snellius*, en den Kapitein-Adjudant *van Geen*. Een groot aantal heeren Hoofd- en andere Officieren van het Garnizoen en van de Militaire Akademie volgde te voet, terwijl de trein werd besloten door de detachementen van de 5de Afdeeling Infanterie en van de Artillerie. De trein op het kerkhof zijnde aangekomen, en het lijk onder treurmuzijk en de gewone salvo's, in het graf zijnde nedergelaten, deed de heer Mr. *C. Pels Rijcken* eene korte aanspraak, daarbij op eene gepaste wijze gedenkende aan de verdiensten van den overledene, aan zijne ijver in de dienst zijns Vaderland en Konings, aan zijne maatschappelijke en huiselijke deugden. Eene talrijke menigte was toegevloeid, om de lijkplegtigheid te aanschouwen van den man, wiens geheele loopbaan gekenmerkt was door de loffelijkste pligtsbetrachting, van dat hij, bedekt met wonden, van het slagveld bij Castricum werd weggedragen, tot dat hij op de citadel van Antwerpen, ja ook in deze vesting nog den Held op zijde stond, wiens naam vereenwigd is, en die met weemoed dezen zijnen jongeren, zijnen trouwen strijdmakker, ja in waarheid zijnen wapenbroeder, heeft moeten zien ten grave brengen.

— Door Zijne Majesteit zijn in de commissie tot de zaken der Waalsche kerken benoemd, tot lid, de heer *P. Mounier*, predikant te Rotterdam, en tot secundus de heer *P. J. L. Huet*, predikant te Amsterdam; tot lid de heer *D. D. Buchler*, onderling te Amsterdam, en tot secundus de heer Mr. *J. G. A. Cleut*, onderling te 's Gravenhage; en tot secundus van het lid *G. S. de Chalmot*, de heer *J. H. de Dompierre de Chalmot*, predikant te Haarlem.

— De *Staats-Courant* maakt heden openbaar de wet tot wijziging en verandering van die van den 16den Mei 1829 (Staatsblad n°. 29), houdende bepalingen wegens den [illegible] van de vroegere tot de nieuwe wetgeving, zoo als die wet in Mei dezes jaars door de Staten-Generaal is aangenomen.

— Zijne Majesteit heeft autorisatie verleend om, ter verkorting van het strenge wintersaizoen, aan al de arbeiders [illegible] werven, gedurende de twee eerste maanden van dit jaar, het volle loon te doen behouden hetwelk door hen des zomers genoten wordt.

— Door het departement van oorlog is verlangd geworden eene naauwkeurige nominative opgave van al de bij den 1sten ban der schutterij dienende manschappen, welke, na hunne inlijving zijn gehuwd, en bereids kind of kinderen hebben gekregen. Uit dien hoofde zijn de gemeente-besturen verzocht geworden om aan het gewestelijk bestuur te doen toekomen eenen staat, waarop behoort te worden ingevoegd de naam en voornamen, graden, afdeeling, bataillon, de ligting voor welke de manschappen zijn ingelijfd, de gemeente, wanneer gehuwd, of de huisgenoote nog in leven is, en het getal kinderen; terwijl deze opgave voorts behoort voorzien te zijn van alle inlichtingen, waartoe het hoofd aanleiding geeft.

— Men vernoemt dat onderscheidene schuitjesen te Rotterdam aan de regering hebben verzocht, dat moge worden gehandhaafd het tot nu gevolgd reglement dat akten van volmagt in brevet kunnen worden opgemaakt, met openlating van den naam van den mandataris, zonder dat zulks als eene overtreding van art. 13 der wet van 25 Ventose, XI jaar, moet worden aangemerkt. Daarop is door het departement van financien geantwoord, dat het door de adressanten ingeroepen mild beginsel, overeenkomstig de resolutie van 18 Julij 1829, n°. 161, bij voortduring zal moeten gevolgd worden.

— De berigten [illegible] en de officiele berigten omtrent [illegible] rivieren, houden hoofdzakelijk in, dat den 30sten Januarij te Keulen nog eene geringe vorst heerschte, en er in geringe mate drijfijs voorbij kwam; den 31sten was het echter dooijende en had men eene betrokkene lucht; de hoogte van den Rijn was des morgens ten 8 ure van den 31sten 7 voet 4 duim (2,3 el), zijnde de rivier sedert den vorigen dag 3 duim (0,78 el) gerezen; — dat te Zons, tusschen Keulen en Dusseldorf, het ijs sich den 29sten Januarij tot daar had aangevoerd met bergen van 2½ el hoog en met stopping, vermoedelijk tot op den rivierbodem; — dat de Waal, te Hulhuizen den 31sten dezer, des morgens, hoog was 3,65

el, in het laatst etmaal gerezen 3 duim; het Kanaal te Pannerden gerezen in vier-en-twintig uren 2 duim. Op beide die riviertakken was in den toestand van het ijs geene verandering gekomen; terwijl alle rijkadijken, waterkeeringen, enz. zich aldaar in goeden staat bevonden. — Aan de waarnemingspunten te Gorinchem, Dordrecht, Brielle, Schoonhoven, Krimpen, aan het Kaferveer en te Kampen, was evenmin alnog eenige verandering in den staat van het ijs bespeurd.

— Volgens berigt van Batavia zijn Zr. Ms. oorlogsfregat *Bellona*, kapit. *Arriens*, aan boord hebbende Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik* der Nederlanden, den 28sten September van Batavia, over Rioux, Singapore en Calcutta, naar Nederland vertrokken.

In den loop der verdere discussie over het nieuw ontwerp op de suiker in den belgischen senaat, heeft de heer *Lefebure-Meuret* de belangen van de binnenlandsche suikerfabrijken op den voorgrond gesteld, en verlangd, dat dezelve vooreerst nog onbelast bleven. Een ander lid, de graaf *Quarré*, schoon de wet zullende aannemen, verlangde echter hare spoedige herziening, waarom hij wenschte dat zij slechts tot het einde van 1839 verbindende zou zijn. Men verwachtte dat gisteren de stemming zoude plaats hebben.

— De brusselsche bladen melden, dat de tegenwoordige pruisische gezant bij het hof van België, de heer *Sydow*, aan de vreemde gezanten te Brussel en andere personen van invloed eene memorie der pruissische regering, wegens haar gedrag in de zaak van den aartsbisschop van Keulen, heeft rondgezonden.

— De directeurs der belgische bank *Ch. de Brouckere*, en eenige andere groote brusselsche speculanten, hebben zich eergisteren naar Parijs begeven.

— Uit hoofde van den heiligen-dag is gisteren te Antwerpen geene beurs gehouden. De Ardoins werden er verhandeld tegen 18¾ à 5/8. Denzelfden prijs golden zij ook te Brussel.

Uit de Londensche bladen tot den laatsten Januarij blijkt nog, dat er den 29sten eene levendige woordenwisseling over den slavenhandel was ontstaan in het Hoogerhuis, naar aanleiding eener petitie van ruim 16,000 ingezetenen van Leeds, die klagen dat de eigenaars van slaven zich niet aan die bepalingen wegens de emancipatie der negers hadden gehouden, tot welke zij bij verdrag verpligt waren, en dat, terwijl hun twintig millioenen ponden st. als vergoeding van vermeende schade was toegestaan, de uitkomst geleerd had dat zij bij de emancipatie geene schade maar voordeel gehad hadden, zoo door den vrijen arbeid der negers als door de verhoogde waarde hunner gronden. Het doel der petitie is, zoodra mogelijk eenige [illegible] te dezen opzigte bestaande stelsel te maken, en [illegible] aanleiding om zich over het [illegible] van den slavenhandel te beklagen, ten voorbeelde waarvan hij onder anderen aanvoerde, dat in 1835 niet minder dan 85 slavenhaalders in de Havanna uitgerust en aldaar bijna allen behouden teruggekomen waren. Zijne lordschap eindigde met den wensch, dat het eerste jaar der regering van Engelands jeugdige Koningin door de grootste zegepraal die ooit behaald was, door de geheele afschaffing der slavernij namelijk, gekenmerkt mogt worden. Uit de antwoorden, door de lords *Minto* en *Glenelg* gegeven, bleek dat de hoofdoorzaak waarom slavenhaalders onder vreemde vlag, zoo lang zij hunne lading niet inhadden, niet altijd genomen konden worden, in de vrees gelegen was om andere regeringen te beleedigen, maar dat het gouvernement in ernstige onderhandelingen met Portugal, betrekkelijk dit onderwerp, was gewikkeld, naardien dat land te dezen opzigte zijne met Engeland bestaande [illegible] had overschreden, en de [illegible] van zich aan verregaande [illegible] schuldig maakten.

— In de *Times* van den 3osten Januarij vindt men een berigt omtrent het voorgevallene in onze (nederlandsche) bezittingen op de westkust van Afrika, hetwelk, naar te hopen is, daarin niet veel te sterke kleuren wordt voorgesteld. De gouverneur zelf, heet het daarin, zou met 3oo manschappen de oproerige inboorlingen aangetrokken, en niemand, zelfs de gouverneur niet, van deze expeditie zijn wedergekeerd, en al wat in nederlandsche dienst stond, omgebragt wezen; dit bekrompenswaardig voorval zou groten schrik onder de kooplieden van de andere vreemde etablissementen op de Goudkust verspreid hebben.

— Volgens bijzondere berigten uit Washington tot den 5osten December te Londen ontvangen, heeft de voorzitter van het commité voor de buitenlandsche zaken, de heer *Howard*, kort te voren in het Congres der Vereenigde Staten eene mededeeling over de geschillen met Mexico gedaan, die eenen vrij oorlogzuchtigen geest ademde. Men hechtte daaraan te meer gewigt, omdat die staatsman geacht kon worden de gevoelens en wenschen van het tegenwoordig bondgenootschappelijk bestuur uit te drukken. Een doorgaans goed onderrigt briefschrijver meent echter te kunnen verzekeren, dat het Congres, gedurende deszelfs tegenwoordige zitting, niet tot voorbarige of hevige stappen tegen Mexico komen zal, ten zij van de zijde dier republiek nieuwe aanrandingen tegen de Vereenigde Staten mogten plaats hebben.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Uit de nieuwste nasporingen van den vermaarden Sterrekundige von Struve volgt, dat de verbazende afstand der vaste sterren nog veel grooter is, dan de tot heden als minimum aangenomen afstand van 200,000 afstanden van de aarde tot de zon. Vroeger hadden Piazzi, Calandrelli en Brinkley de paralax van de ster α in het sterrebeeld van de *Lier* trachten te meten; de uiteenloopende resultaten die zij verkregen, waren echter veel te onzeker en volgens Struve veel te groot. De paralax werd door hem naar eene nieuwe methode gezocht, door de meting in verschillende jaargetijden van den afstand en den rigtingshoek van eene zeer kleine, in 43″ afstands zich bevindende ster. De uitkomst was eene paralax van ⅛ seconde, d. i. eene 1,650,000 maal grootere afstand dan de zon van onze aarde verwijderd is; met andere woorden: gelijk eene schrede in verhouding staat van den afstand van *Berlijn* naar *Parijs*, in zulk eene verhouding staat de diameter van de ster α en de *Lier*. Geene voorstellingskracht is in staat om deze oneindige ruimte en verwijdering te bevatten. Volgens de waarnemingen van den heer von Struve, zijn in de ster ξ in den *grooten Beer* twee zonnen door de aantrekkingskracht tot een stelsel verbonden, welker massa 117 en 42 maal, te zamen alzoo 159 maal, zoo groot is, als die van onze zon (derzelver afstand tot ons is daarbij op zeven en een half millioen zonne-afstanden berekend, de weg van derzelver licht tot ons op 118 jaren tijds). Wanneer men voor die beide ligchamen dezelfde digtheid als voor onze zon aanneemt, dan is derzelver middellijn 4,9 en 3,5 grooter dan de middellijn der zon. Zij maken hunne omwenteling in eene elliptische baan van 60½ jaren. In deze baan is hare middelbare afstand gelijk aan 83,2 afstanden van de aarde, of bijna 4½ afstanden van *Uranus* tot de zon. De kleinste afstand in de elliptische baan is gelijk aan 5o, de grootste aan 117 halve middellijnen of cirkels van de baan die de aarde aflegt. De strekking der ruimte waarin deze hemelligchamen zich bewegen, naar de van de aarde tot hen getrokkene gesigtslijn, is 37° 45′. De middellijnen van beide sterren naar de bovengezegde grootte en den afstand van de aarde, is 1,400 en 1,305 sekonden. — De kunstvereeniging te *München* heeft zich met die van *Augsburg* vereenigd, om de voortbrengselen van kunst die in de eene plaats worden ten toon gesteld, tot hetzelfde doel ook naar de andere te zenden. Eene zoodanige onderlinge verbindtenis bestaat reeds tusschen de voornaamste Duitsche plaatsen aan den *Rijn*.

Frankrijk. — Het ongelijk en de nadeelen die de schrijvers, in weêrwil van de bestaande wetsbepalingen, nog steeds vermeenen te lijden te hebben, 't zij van den kant hunner uitgevers, 't zij van den binnen- en buitenlandschen nadruk, heeft een aantal mannen van letteren te *Parijs* tot het besluit gebragt, om, naar het voorbeeld van 't geen reeds tusschen de schrijvers van dramatische producten bestaat, eene vereeniging te vormen der handhaving en verwaarborging van elkanders regten en belangen. Het oogmerk dezer associatie is dan bepaaldelijk: 1. Om aan de schrijvers en de oorspronkelijke uitgevers hunner werken eene billijke schadeloosstelling te verzekeren van wege de uitgevers die zich bijzonder met die soort van nadruk bezig houden, welke bestaat in de overneming van stukken in periodieke geschriften, of van wege de schrijvers die hen op het tooneel navolgen; 2. om door alle middelen die aan de magt heeft den regtmatigen nadruk binnen- en buitenlands te weren; 3. Om door het vermogen der associatie ieder lid in dezelfs bijzondere regten bijstand te verleenen, enz. 4., een zeker spaarfonds voor onderlinge hulp daar te stellen. Het bestuur der vereeniging is aan een jaarlijksch comité, uit de leden gekozen, opgedragen. Tot president is thans benoemd de vaste secretaris der Fransche Akademie en pair van *Frankrijk*, de heer Villemain; tot de leden van het comité behooren onder anderen de heeren Arago, A. Dumas, Victor Hugo, Lamennais, A. Rabbe, F. Soulié enz. en tot den raad in regterlijke zaken, de heeren Odilon, advokaat bij het hof van cassatie, F. en O. Barrot, Bavaux, P. Dupin, Dupont, Hennequin, enz. — Door den heer Guizot is, aan den anderen kant, in een der jongste zittingen van de kamer der gedeputeerden, een verzoekschrift overgelegd van de voornaamste parijsche boekhandelaars, waarbij dezelve bij de wetgevende vergadering op nieuw om beschermende maatregelen tegen den nadruk aandringen. — Het tweede gedeelte ter geschiedenis van *Frankrijk* onder Napoleon, op dien uitnoodiging bij zijn uiterste wil, door den heer Bignon beschreven, ziet thans te *Parijs* bij de heeren Firmin Didot, *frères*, het licht. Het eerste gedeelte dezer geschiedenis ging tot aan den vrede van *Tilsit*; het tweede zal tot in het jaar 1812 loopen en waarschijnlijk uit vier 8vo. deelen bestaan. — Bij denzelfden uitgevers is dezer dagen verschenen de 3yste en laatste aflevering van het prachtwerk *les Ruines de Pompei* door den heer Mazois begonnen en door den heer Gau voortgezet, waarmede dit werk thans

vemplaren. Deze aflevering behelst het algemeen plan van de stad en eene gekleurde voorstelling van het onlangs te *Pompeï* ontdekte groote mozaïkwerk, voorstellende den slag van *Arbelles* van ALEXANDER *den groote* tegen de *Persen*; met eene beschrijving van den heer QUATREMÈRE DE QUINCY.

TYELE. — De belangstelling in de werken van kunst uit een vroeger tijdvak der christenheid, is in den laatsten tijd weder bijzonder in *Italië* toegenomen. Niet slechts worden thans onde mozaïkwerken met groote zorgvuldigheid en studie weder hersteld, maar men begint zelfs het oud fresco-schilderwerk, 't welk door den tijd bijna verdwenen is, en dat men anders, om eenen witten muur te bekomen, met ongelooflijke gevoelloosheid voor de kunst van vroegeren eeuwen, met kalk overstreek, wederom met verschooning te behandelen en op te halen. Zoo wel te *Rome* als in andere steden van *Italië* wordt dit vermeerderde achting voor de vroegere kunst opgemerkt. In de kerk *San Giovanni* te *Parma* is onder anderen een der geestelijken niet afgeschrikt geworden, om verscheidene kapellen, die in de 14de en 15de eeuwen in fresco beschilderd waren, doch in de 17de en 18de eeuwen met kalk waren overgestreken geworden, van dit laatste bedeksel geheel te bevrijden en de oorspronkelijke kleuren weder voor den dag te brengen.

NEDERLANDEN. — In den *Algemeenen Konst- en Letterbode* van dingsdag den 30sten l., wordt een belangrijk bericht gevonden van onzen geleerden landgenoot, den Hoog-welgeboren Heer Baron VAN WESTREENEN VAN TIELANDT, over de beroemde *tafel van Abydos*, onlangs te *Parijs*, in de openbare veiling der verzameling van Egyptische, Grieksche en Romeinsche oudheden van den heer MINAUT, in leven fransch consul in *Egypte*, van welke verzameling dit stuk het opmerkelijkste was, door het Britsch Museum voor eene som van 14,100 franken gekocht, om thans in het gemeld Museum eene plaats naast den even vermaarden *steen van Rosetta* te gaan bekleeden. Het voorgemeld belangrijk gedenkteeken van het land der PHARAO's bevond zich als een gedeelte van eenen binnenmuur, in een klein gebouw of tempel te *Abydos*, in *Opper-Egypte*, niet verre van den Nijl gelegen en werd aldaar in 1818 door den Engelschen reiziger BANKES ontdekt; vervolgens bezichtigd, en soms afgeteekend door de heeren WILKINSON, CAILLAUD, BUATON en anderen, tot dat de heer MINAUT de vergunning verkreeg dezelve te doen uitzagen en wegvoeren; eene kunstbewerking, waarbij de tafel echter heeft geleden en in 10 stukken is gebroken, die echter weder te zamengevoegd hebben kunnen worden. Het gedenkteeken bevat, in verschillende rijen onder elkander geplaatst, de tijdrekenkundige volgreeks van de namen der Egyptische koningen, ieder in eenen afzonderlijken omtrek of kardoes (*cartouche*); beginnende de tafel naar het bevoelen van CHAMPOLLION, met de vorsten van het 10de Huis (*dynasty*) die ruim 2000 jaren voor onze tijdrekening aan de regering kwamen, voorts de vorsten van het 17de Huis, die tijdens de overheerschning van de herders (*Hitschos*) slechts over een deel van het rijk het welig gezag voerden; die van het 18de Huis, 't geen de volle heerschappij weder bekwam, tot op RAMS *den groote*, anders SESOSTRIS genoemd, hoofd van het 19de Huis, wiens roemrijke regering ongeveer 1250 jaren voor onze jaartelling invalt, en onder wiens bestuur dit geschiedkundig monument derhalve schijnt vervaardigd te zijn; waarvan men het groot gewigt ligtelijk kan gevoelen, door het beseft van hoeveel nut deszelfs vergelijking met andere Egyptische gedenkteekenen tot derzelver opheldering en tijdsbepaling kan strekken. Intusschen is het dat een gedeelte van het stuk, wat geleden heeft en eenige namen bijna geheel uitgewischt zijn. Het gedenkstuk heeft eene hoogte van 4 voet 4 duim, op eene lengte van 11 voet 5 duim; de stof is van kalk- of zandsteen, waaruit zoovele overblijfselen der Egyptische oudheid zijn vervaardigd; de voorwerpen zijn enkel afzonderlijke godebeeld uitgezonderd, zijn niet in verheven doodwerk, maar inwaarts gewerkt en met kleuren afgezet, gelijk zulks bij sommige grafsteenen plaats heeft. Eene afbeelding van dit voortreffelijk gedenkstuk der grijze oudheid wordt onder anderen gevonden onder de platen bij de *Lettres de Champollion le jeune sur les Hiéroglyphes*, *N*. 6. — Op den 21sten den vorige maands is de verdienstelijke Middelburgsch kunstschilder J. C. KAREL, te *Londen*, alwaar hij sedert bijna acht jaren ter voortzetting zijner kunstlijnoverblijf hield, overleden. Met poëzij doordrongen had hij ontvangen der Teeken-Akademie te *Middelburg*, op verschillende tentoonstellingen verwierven zijne stukken, waaronder er een aantal in particuliere verzamelingen berusten, een welverdiendent dog, terwijl hem in 1829 te *Gent* de tweede prijs werd toegewezen. Ook als schrijver maakte hij zich de aanbevolgde, achting zijner medeburgers waardig. — Vervolg der te *Breda* waargenomen Thermo- hoogten

	uur.		° Honderdd.	Wind.
den 29sten January	's morg.	—	4.2	N. N. W.
» »	's midd.	+	3.8	Z. Z. O.
» »	's nachts	+	1.4	
den 30sten » »	's morg.	—	0.6	Z.
» »	's midd.	+	4.0	Z. Z. W.
» »	's nachts	—	2.8	
den 31sten » »	's morg.	—	5.0	O.
» »	's midd.	—	2.4	O.
» »	's nachts	—	4.8	
den 1sten Februarij	's morg.	—	4.2	O. t. N.
» »	's midd.	—	2.6	O. t. N.
» »	's nachts	—	1.8	

In granen is ter markt van gisteren te Amsterdam niets omgegaan, dan 121 pd. o. b. Pools.

TARWE. — bij gerief tot *f* 245.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — Opgevat in April 53 *f*.

RAAPOLIE. — Was iets aangenamer; per 6/w. *f* 33½; vlugd. *f* 33 à ¼; in de stad *f* 33½; Mei *f* 32¾, 33; Sept. *f* 33¼; Oct. 33 à ½.

LIJNOLIE. — per 6/w. *f* 28¼; vlugend *f* 27⅛, ¾; 1 April 27¾, 28; 1 Mei *f* 28.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (2 *Februarij*) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 55 7/16; dito 5 pCt. 101 5/16 Kansb. *f* 22¾; Amort. Sjnd. 4½ pCt. 94 7/16, ½; dito 3½ pCt. 77⅜ Handelm. 178, ⅜, ¾; O. I. 5 pCt. 99⅝; Haarl. Spoorw. 119; Arnhs. 85 à 18 15/16, 19; Columb. 19½.

*** Men verlangt ten spoedigste eene Melkgevende EZELIN. Adres bij de Uitgevers dezer.

Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende *WERKEN* verkrijgbaar:

Jules Lecomte, L'ile de la Tortue, Roman Maritime, 2 vol. *f* 1,75.

Emile Souvestre, La Maison rouge, 2 vol. *f* 1,75.

Voyage de M. le Maréchal Duc *de Raguse*, 4 vol. *f* 3,50.

Paul L. Jacob, De près et de loin. Roman conjugal, 2 vol. *f* 1,75.

Mme. *La Comtesse Merlin*, Souvenirs et mémoires, publiés par elle-même, 3 vol. *f* 2,90.

X. *Marmier*, Lettres sur l'Islande. *f* 0,90.

Jules de Rességnier, Almaria. *f* 0,90.

Cauailhac, Pitié pour elle, 2 vol. *f* 1,75.

Victor Hugo, Les voix intérieures. – 0,90.

Anna Marie, Lea Cornelia, 2 vol. – 2,20.

Maesson, Ne touchez pas à la Reine. – 0,90.

Paul de Kock, Un tourlourou, 4 vol. *f* 3,20.

Jules de Saint-Félix, Vierges et Courtisanes, 2 vol. *f* 2,20.

Monnier, Scènes populaires, mœurs françaises, 2 v. – 2,40.

De Lamothe-Langon, Bonaparte et le Doge, 2 vol. – 2,20.

Didier, Une année en Espagne, 2 vol. *f* 2,20.

Lion Gozlan, Washington le Vert et Socrate le Blanc, 2 v. – 2,20.

MUSÉUM LITTÉRAIRE

Collection des meilleurs ouvrages de la Littérature Moderne.

Prix: 45 Cents le Volume.

5e Serie.

Marryat, The midshipman aisé, 2 vol. *Kurr*, Sous les tilleuls, 2 vol. Outre mer, 2 vol. *Roger de Beauvoir*, Ecolier de Cluny, 2 vol. *Foutnet*, Roch le Corsaire, 2 vol.

6e Serie.

Alfred Vandaild, Marie Ange, 2 vol. Le village sous les sables, 2 vol. *Arnaut*, Les aventures d'un renégat, 2 vol. *Bignon*, Un Mariage d'inclination, 2 vol. *Roland Bauchery*, Une Héritage de Famille, 2 vol.

7e Serie.

De Bernard, Une Femme d'esprit. *Paul Mousset*, Samuel, 2 vol. *Balzac*, Les Célibataires, Une Ténébreuse affaire, 2 vol. *Lacroix*, La justice des Hommes, 2 vol. *Mrs Bennie*, La Famille Nowlan, 3 vol.

8e Serie.

Balzac, Une Femme Supérieure. *Maesson*, Ne touchez pas à la Reine. *Marryat*, Gaïn le Pirate, 2 vol. *Lemaire-Gaillet*, 2 vol. *Soulié*, Mémoires du Diable, 4 vol.

9e Serie.

V. Hugo, Voix intérieures. *Feix*, Madame la duchesse de Bourgogne. Madame *d'Abrantès*, l'Exilé. *Marryat*, les Vieux Commodore, 2 vol.

(*Les quatre premières séries sont épuisées.*)

Te Breda bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.